

РЕШЕНИЕ

№ 56

гр. Бургас, 30.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на осми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Десислава Д. Щерева
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Янко Н. Новаков Въззивно търговско дело № 20232001000085 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс.

Образувано е по въззивната жалба на „Групама Застраховане“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А, бл. В, ет. 3 против Решение № 32 от 07.02.2023г., постановено по т.д. № 20222100900163/2022 г. на Окръжен съд – Бургас, с което жалбоподателят е осъден да заплати на „Андес“ ЕООД, ЕИК*****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, ул. „Дебелт“ № 27, ет.2, със съдебен адрес гр. Бургас, ж.к. „Лазур“, бл.151, ет.1 - адв. И. К. на основание чл. 405, ал. 1 от Кодекса за застраховането сумата от 166814,44 лева, представляваща обезщетение по договор за имуществена застраховка - полица №91000000190080 от 31.01.2019г. за настъпило на 08.05.2019 г. застрахователно събитие „пожар“ в сграда с кадастрален идентификатор 07079.603.96.1 (с търговско предназначение) с административен адрес гр. Бургас, ж.к. „Славейков“, Промислена зона „Север“, ул. „Проф. Яким Якимов“ № 29, ведно със законната лихва, считано от завеждането на делото на 05.05.2022г. до окончателното плащане.

В жалбата са изложени доводи за неправилност на решението.

Погрешни били изводите на съда, че застрахователят можел да се позовава на умишлено увреждане на застрахованото имущество в резултат на

палеж само въз основа на влязла в сила присъда или с решение по чл. 124, ал. 5 ГПК, тъй като се касаело за установяване на престъпление по чл. 330, ал. 1 от НК. Съставомерността на престъпното деяние не трябвало да се прогласява с диспозитива на решението.

В хода на производството не били установени всички фактически обстоятелства от значение за правилното решаване на спора. Съдът не се бил занимал с представените по делото документи по прокурорска преписка № 4753/2019 г. по описа на ОП Бургас - фотоалбум, протоколи от иззети веществени доказателства, протокол за извършена химическа експертиза и др., които съдържаха недвусмислени данни за наличието на умишлен палеж.

От заключението по техническата експертиза на вещото лице Б. не ставало ясно какви са причините за възникване на пожара, защото не били взети предвид документите по прокурорската преписка. Това налагало извършването на повторна експертиза, но искането на жалбоподателя в тази връзка било отхвърлено. Затова в жалбата се настоява такава експертиза да бъде допусната от въззивната инстанция.

Жалбоподателят се е позовал на съдебна практика.

Жалбата е оспорена от ищцовата страна с представен в срок писмен отговор. Атакуваният съдебен акт не страдал от посочените в жалбата пороци. Доказателствените искания на ответника били преклудирани.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид събраните по делото доказателства и като съобрази разпоредбите на закона, приема следното:

Атакуваното решение е валидно и допустимо.

Първоинстанционният съд е изложил подробни мотиви относно фактическата обстановка, установена въз основа на събраните доказателства, обсъдил е релевантните доводи и възражения на страните и е направил обосновани правни изводи относно предявения иск по чл. 405, ал. 1 от Кодекса за застраховането. На основание чл. 272 от ГПК въззивният съд препраща към мотивите на обжалваното решение относно възникването на застрахователното правоотношение, настъпването на застрахователното събитие, каузалната му връзка с щетите, тяхната оценка, както и относно неоснователността на възражението за изтекла погасителна давност. Необходимо е да се отбележи следното:

По силата на договор от 31.01.2019г. ищецът „Андес“ ЕООД застраховал при ответника „Групама Застраховане“ ЕАД срещу пожар притежаваната от него сграда с търговско предназначение с кадастрален идентификатор 07079.603.96.1, с административен адрес гр. Бургас, ж.к. „Славейков“, Промислена зона „Север“, ул. „Проф. Яким Якимов“ № 29.

Покритието е било за една година, считано от 06.02.2019 г.

Застрахователната полица с № 9100000019080 е приложена на л. 21-22 от делото на ОС – Бургас. В нея е посочена възстановителна стойност на застрахованото имущество от 800000 лева. Уговорена е била застрахователна премия от 509,04 лева.

Ищецът е представил доказателства за собствеността - Нотариален акт от 12.05.2006 г. па нот.дело №205/2006г. на нотариус рег.№133 за закупуване на терена, разрешение за строеж от 13.03.2006г., удостоверение за въвеждане в експлоатация процесната сграда, кадастрални скици (л. 80 – 83).

Имотът е бил отдаден под наем на „Делта Мебел Груп“ ЕООД съгласно договор от 19.12.2018 г. (л. 53-54).

На 09.05.2019 ищецът уведомил писмено ответника за настъпило предната вечер застрахователно събитие – пожар в процесната сграда (л. 64). Съставен е бил опис на щетите от 10.05.2019г. (л. 61-63). На същата дата страните подписали констативен протокол (л. 65), според който от охранителна камера в близост до магазина се виждали две неизвестни маскирани лица да хвърлят запалителни материали на входа на магазина.

С писмо, връчено на 19.06.2020 г. (л. 67-78), ищецът уведомил ответника за неточности и пропуски в описа на щетите и е оспорил констативния протокол относно причините за възникване на пожара. Изтъкнал е, че пожарът би могъл да се квалифицира като умишлен само въз основа на влязла в сила присъда или решение на граждански съд по иск за установяване на престъпно обстоятелство.

С Писмо изх.№ 20-03-1628 от 12.11.2019г. (л. 222) ответникът отказал да изплати обезщетение като е квалифицирал застрахователното събитие като палеж – непокрит риск по допълнителна клауза А1 от общите условия (л. 32 - 37).

Пред първоинстанционния съд е била изслушана съдебноикономическа експертиза на вещото лице И. Щ., според която щетите по процесната сграда са оценени на 291337 лева – над претендирания размер от 166814,44 лева.

Изследвани са били направените от ищеца разходи по възстановяване на вредите и представените в тази връзка фактури и платежни нареждания. Документите са осчетоводени, видно от заключението на вещото лице Д.. Според същата експертиза застрахователната премия от 509,04 лева е била надлежно заплатена.

Спорът пред въззивната инстанция е сведен до това дали пожарът е бил причинен умишлено или не. Няма разногласие по въпроса, че първата

хипотеза касае непокрит риск.

Налице е практика на ВКС по чл. 290 от ГПК, че умишленото увреждане на чуждо имущество по общия състав на чл. 213 НК и в частност умишленото предизвикване на пожар (палеж) по чл. 330 НК следва да бъдат установени само с присъда или с решение на гражданския съд по чл. 124, ал. 5 от ГПК, а не инцидентно в производствата по искове за присъждане на застрахователни обезщетения. В тези производства съдът е компетентен да преценява съответното вредоносно деяние единствено по обективните му признаци, без да може да го квалифицира като умишлено. В противен случай би се стигнало до недопустимо инцидентно установяване на престъпление по гражданскоправен спор. В този смисъл са Решение № 181 от 3.06.2010 г. на ВКС по т. д. № 281/2009 г., II търг. отд. и Решение № 4 от 21.03.2012 г. на ВКС по т. д. № 81/2011 г., II търг. отд.

В случая ищецът „Андес“ ЕООД, който очертава предмета на спора, не дири компенсация за вреди от престъпно деяние и не твърди да има такова. Ответникът „Групама Застраховане“ ЕАД се домогва да установи, че се касае за престъпление, но според цитираната практика по чл. 290 от ГПК това няма как да стане в настоящото производство.

Практиката на касационната инстанция, на която жалбоподателят се позовава, не е относима към настоящия казус. Определение № 60274 от 21.07.2021 год. по ч.т.д. №836/2021 г., I търг. отд. и Определение № 450 от 06.11.2020 г. по ч.т.д. № 1446/2020 г., II търг.отд. разглеждат хипотези на незаконосъобразно спиране на искови производства по чл. 432 от КЗ по реда на чл. 229, ал. 1, т. 5 от ГПК. При тях предмет на спора са вредоносни деяния, които осъществяват и състави на престъпления против транспорта по Глава XI, Раздел II от НК. Решение № 223 от 30.01.2015 г. по т. д. № 3907/2013г. на I търг.отд. се отнася за задълженията на въззивната инстанция по изясняването на спор по чл. 59 от ЗЗД за заплащане на подобрения в чужд имот.

Видно от приложеното Постановление № 4753 от 24.10.2019 г. по досъдебно производство № 434-ЗМ-308/2019 г. на II РУ на МВР – Бургас, пр.преписка № 192/2019 г. на Окръжна прокуратура – Бургас (л. 51-52), образуваното дознание за разследване на причините за пожара в имота на ищеца е било спряно на основание чл. 199 и чл. 244, ал. 1, т. 2 от НПК. То е било водено срещу неизвестен извършител, който не е бил разкрит.

При липсата на присъда респ. на решение на съда по чл. 124, ал. 5 от ГПК няма как в настоящия процес да бъде установено, че се касае за умишлен палеж.

За пълнота е необходимо да се отбележи, че първоинстанционният е

предоставил на ответника възможност да ангажира доказателства за изясняване на причините за пожара. В тази връзка е била изслушана пожаротехническа експертиза, изпълнена от вещото лице Г. Б.. И в основното заключение и в допълнението към него (по задачите на ответника) е изтъкнато, че конкретна причина не може да бъде установена. Процесът на горене бил с изключителен интензитет, като наред с причинените щети бил унищожен източникът на възпламеняване. Не можело да се каже дали той бил тлеещ или с открит пламък.

Ответникът не се е противопоставил на приемането на експертизата и не я е оспорил своевременно. Било му е издадено съдебно удостоверение № 5728 от 14.09.2022 г. за снабдяване с материалите по досъдебното производство. Оригиналът на удостоверението не е получен и още се намира между кориците на делото. Искането за допускане на повторна експертиза е формулирано твърде късно и без ясна обосновка.

Изложеното налага извод за неоснователност на въззивната жалба на ответника. Решението на първоинстанционния съд, с което уважен предявеният иск по чл. 405, ал. 1 от КЗ следва да бъде потвърдено, включително и относно присъдените съдебноделоводни разноски.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в полза на ищеца – ответник по жалбата „Андес“ ЕООД следва да бъдат присъдени разноски пред въззивната инстанция в размер на 11500 лева - платено адвокатско възнаграждение. Размерът на хонорара е близо до минимума от 11323 лева, определен по Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. на ВАС, поради което възражението за прекомерност по чл. 78, ал. 5 от ГПК е неоснователно.

Мотивиран от горното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 32 от 07.02.2023г., постановено по т.д. № 20222100900163/2022 г. на Окръжен съд – Бургас.

ОСЪЖДА „Групама Застраховане“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 47А, бл. В, ет. 3 да заплати на „Андес“ ЕООД, ЕИК*****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, ул. „Дебелт“ № 27, ет.2, със съдебен адрес гр. Бургас, ж.к. „Лазур“, бл.151, ет.1 - адв. И. К. разноски за въззивното разглеждане на делото в размер на 11500 (единадесет хиляди и петстотин) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____